

MIO DZIO!

*Jak założyć ul,
hodować pszczoły
i produkować
własny miód*

James E. Tew

James E. Tew

MIO DZIO!

*Jak założyć ul, hodować pszczoły
i produkować własny miód*

Przełożył: Bartłomiej Kotarski

TYTUŁ ORYGINAŁU:
Wisdom for Beekeepers. 500 Tips for Successful Beekeeping

Redaktor prowadząca: Marta Budnik
Wydawca: Małgorzata Świąćicka
Redakcja: Marta Pustuła
Korekta: Małgorzata Lach
Projekt okładki: Joanna Florczak
Zdjęcie na okładce: © Natalya Levish (Shutterstock.com)
Projekt książki: © Clare Barber
Grafiki w książce: © Melvyn Evans
DTP: Maciej Grycz

Copyright © 2014 Quid Publishing

Copyright © 2020 for the Polish edition by Wydawnictwo Kobiece Łukasz Kierus
Copyright © for the Polish translation by Bartłomiej Kotarski, 2020

Wszelkie prawa do polskiego przekładu i publikacji zastrzeżone. Powielanie i rozpowszechnianie z wykorzystaniem jakiejkolwiek techniki całości bądź fragmentów niniejszego dzieła bez uprzedniego uzyskania pisemnej zgody posiadacza tych praw jest zabronione.

Wydanie I
Białystok 2020
ISBN 978-83-66436-94-7

Bądź na bieżąco i śledź nasze wydawnictwo na Facebooku:
www.facebook.com/kobiece

www.wydawnictwokobiece.pl

Wydawnictwo Kobiece
E-mail: redakcja@wydawnictwokobiece.pl
Pełna oferta wydawnictwa jest dostępna na stronie
www.wydawnictwokobiece.pl

SPIS TREŚCI

Wstęp 9

ROZDZIAŁ 1

Jak zostać pszczelarzem

Pierwsze kroki 12

Od czego zacząć 24

Podejście praktyczne 30

Wyższy poziom wtajemniczenia 32

ROZDZIAŁ 2

Akcesoria pszczelarzkie

Rodzaje uli 38

Odzież ochronna 47

Narzędzia 55

Jak skonstruować ul 63

Jak stosować podkurzacze 69

ROZDZIAŁ 3

Zapylanie

Podstawowe informacje
o pyłku pszczelim 80

Pożytki pszczele 86

Zapylacze w akcji 92

Zapylanie w twoim ogrodzie 99

ROZDZIAŁ 4

Biologia i zwyczaje pszczół miodnych

Zrozumieć pszczoły 108

Rodziny pszczele i ich gniazda 110

Rola matki pszczelej 117

Zachowania pszczół 123

Jak uniknąć użądlenia 130

Rójki 133

ROZDZIAŁ 5

Zarządzanie kolonią

Karmienie i pojenie 146

Gdzie umieścić kolonię 149

Przemieszczanie uli 157

Rozwój kolonii 165

Zarządzanie matkami

pszczelimi 171

ROZDZIAŁ 6

Jak zdobyć pszczoły

- Odkłady 178
- Zakup rodzin pszczelich 187
- Tworzenie odkładów 192
- Roje 196
- Usuwanie pszczół 204
- Przenoszenie gniazd 210

ROZDZIAŁ 7

Choroby pszczół

- Ocena stanu pszczelej rodziny 214
- Choroby czerwia 222
- Szkodniki 228
- Co żądli, a co gryzie 233
- Niewidzialne problemy 236
- Konsekwentne zapobieganie chorobom 239

ROZDZIAŁ 8

Rok pasieczny

- Rodziny w potrzebie 250
- Prace sezonowe 255
- Wiosna/lato 262
- Jesień/zima 269

ROZDZIAŁ 9

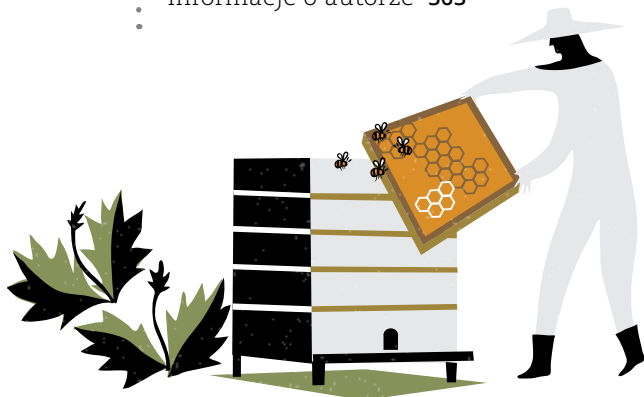
Zastosowania miodu

- Pomiar uzysku 282
- Ocena jakości gniazda 285
- Usuwanie pszczół z nadstawek 291
- Ekstrakcja miodu 294
- Zastosowania komercyjne 304
- Sprzedaż miodu 309
- Miód plastrowy 312
- Miód kremowany 315
- Miód na własne potrzeby 318

ROZDZIAŁ 10

Pozostałe produkty pszczele

- Zastosowania wosku pszczelego 326
- Zastosowania propolisu 334
- Pyłek i ty 342
- Zastosowania jadu pszczelego 351
- Zastosowania mleczka pszczelego 354
- Czerw pszczeli 357
- Przydatne strony internetowe 361
- Informacje o autorze 363

WSTĘP

Pszczelarstwo to mieszanka rzemiosła, sztuki i szczęścia. Pomimo wieloletniego doświadczenia hodowcy zdołali poznać zaledwie niewielką część tajemniczego pszczelego świata. Każdego dnia, wspierani przez naukowców, odkrywają kolejne fragmenty tej układanki, ale jeszcze długo nie zobaczymy jej w całości. Moja książka stanowi kompendium wiedzy dla hodowców rozpoczynających swą przygodę z pszczołami. Zawarłem w niej 500 praktycznych i rzeczowych porad, które stanowią źródło podstawowych informacji o opiece nad tymi owadami. Pszczelarzy motywuje słodki smak miodu oraz różnorodność pożywienia wytwarzanego przez pszczoły, ale największą radość daje im samo troszczenie się o nie.

JAK ZOSTAĆ PSZCZELARZEM

Każdy jest w stanie zostać pszczelarzem, ale dobrze jest na samym początku ustalić, czy się do tego nadajesz. Pszczołami można się zajmować zarówno hobbystycznie, jak i na wielką skalę, w aspekcie zarobkowym. Na śmiałków, którzy zdecydowali się na założenie hodowli, czekają różnorodne wyzwania zapewniające szansę na osobisty rozwój i satysfakcję do końca życia.

PIERWSZE KROKI

RADA 1. Przypomnij sobie, co wiesz na temat pszczoł i miodu.

☼ Dawno temu ludzie zainteresowali się pszczołami ze względu na miód; ten słodki przysmak był wysoce pożądany. Zjadano go na miejscu lub zabierano plastry ze sobą, aby nakarmić resztę rodziny lub grupy. Pierwsi amatorzy miodu nie dysponowali odzieżą ochronną, a odymianie pszczoł odbywało się jedynie za pomocą tłącej się pochodni. Śmiałkowicie musieli więc wykazać się silną wolą i nie bać się użądlenia.

- Czerw uznawano za wartościowy pokarm i zjadano go wraz z miodem.
- Wosk pszczeli od zawsze wykorzystywano do produkcji dobrej jakości świec oraz jako substancję uszczelniającą.
- Najstarszym znanym napojem alkoholowym jest fermentowany miód (miód pitny). Zapotrzebowanie na ten produkt sprawiło, że hodowla pszczoł stała się jeszcze bardziej lukratywna.
- Spostrzegawczy rolnicy zrozumieli, że pszczoły odgrywają ważną rolę w zapylaniu roślin. Dziś to właśnie pszczoły miodne są głównymi zapylaczami wielu roślin jadalnych i włóknodajnych.

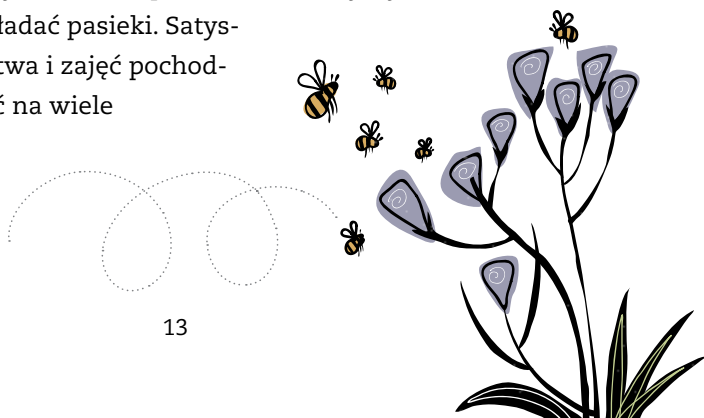
Wszystkie rodzaje pszczoł pełnią znaczącą funkcję w przyrodzie, a jednak to pszczoły miodne zyskały na całym świecie szczególny status. Od zawsze dostarczają nam pożywienia. Pszczelarze i ich hodowle w nieoceniony sposób przysługują się ludzkości.

RADA 2. Upewnij się, że pszczelarstwo to odpowiednie dla ciebie zajęcie.

☞ Jeżeli się okaże, że nadajesz się do hodowli pszczół, zajęcie to zapewni ci dozgonne poczucie spełnienia. Najważniejsze cechy dobrego pszczelarza to szacunek do natury, ciekawość wszystkiego, co wiąże się z biologią, zainteresowanie ogrodnictwem lub rolnictwem, troska o zdrowy ekosystem, a także fundamentalna potrzeba pomagania innym ludziom oraz pszczołom.

Pszczelarstwo to niewielka gałąź przemysłu, ale charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem i nie łączy się już wyłącznie z produkcją miodu. Zapyłanie – zarówno na małą, jak i na wielką skalę – zawsze jest w cenie. Pszczoły są doskonałym modelem dydaktycznym dla studentów uczących się o wszelkiego rodzaju zasadach rządzących naturą. Owady te mogą produkować wiele różnych rodzajów miodu. Stolarstwo jest fundamentalnym komponentem pszczelarstwa. Znajomość obróbki metali i tajników hydrauliki przyda się przy konstruowaniu akcesoriów do przetwórstwa miodu. Pszczelarstwo stanowi z kolei uzupełnienie ogrodnictwa – nie tylko w przypadku ogrodów kwiatowych, lecz także warzywnych. Miód ma również liczne zastosowania kulinarne.

W pewnym stopniu każdy może się zainteresować pszczelarstwem lub jakimś związanym z nim aspektem. Nie wszyscy muszą od razu zakładać pasieki. Satisfakcję z pszczelarstwa i zajęć pochodnych da się czerpać na wiele sposobów.

RADA 3. Pamiętaj, że nie ma czegoś takiego jak standardowa procedura.

 Jak to bywa z wieloma nowymi przedsięwzięciami, na początku pszczelarstwo może ci się wydawać trochę zbyt skomplikowane. Osoba, która jest po prostu ciekawa, jak to wszystko się odbywa, i chciałaby dowiedzieć się czegoś więcej, powinna sięgnąć po podstawowe informacje. Można je znaleźć w internecie, w bibliotekach lub w czasopiśmie. Na początku zapoznaj się z ogólnymi zasadami i podstawowymi terminami. Skontaktuj się z miejscową placówką doradztwa rolniczego, aby zdobyć adresy lokalnych pszczelarzy. Dowiedz się, czy w okolicy działa jakieś terenowe koło pszczelarskie. Już od samego początku możesz się spodziewać wielu sprzecznych opinii i zaleceń. Standardowe procedury dotyczące hodowania pszczół nie istnieją. Szczegóły dopracujesz na bieżąco. Zorientuj się, co można znaleźć w najbliższej ci okolicy. Opanowanie podstawowej wiedzy związanej z pszczelarstwem zajmuje przeciętnie około roku.

RADA 4. A jednak pszczelarstwo bazuje na wielu ogólnych zasadach.

 Mimo że na początku przygody z pszczelarstwem możesz mieć wątpliwości, szybko ustalisz, na czym polegają tak zwane zasady ogólne. Mowa tu między innymi o podziale obowiązków wewnątrz kolonii, projekcie i funkcji standardowego roju, typowych zajęciach pszczół w trakcie poszczególnych pór roku oraz sposobach radzenia sobie z ewentualnymi użądleniami. Zrozumienie tych podstaw oraz pogodzenie się z tym, że wiele pytań wciąż pozostaje bez odpowiedzi, utoruje ci drogę do zdobycia prawdziwego doświadczenia w pszczelarstwie.

RADA 5. Wybierz poziom zaawansowania adekwatny do swoich możliwości.

☞ Aby uważać się za pszczelarza, nie musisz dotrzeć do żadnego konkretnego etapu ani wykonać z góry określonych zadań. Liczba kolonii i rodzaj hodowli mają wpływ na to, jak wiele czasu i pracy będziesz poświęcać swojemu hobby. Obsługa kilku (powiedzmy trzech lub czterech) uli nie wymaga zbyt wiele wysiłku, ale wprowadzanie kolejnych kolonii będzie oznaczało dodatkowe obowiązki. Z ogólnych obserwacji wynika, że wraz z upływem lat pszczelarze coraz mniej uwagi poświęcają rozwojowi i dywersyfikacji kolonii. Doświadczony hodowca skupia się na innych, nie mniej satysfakcjonujących, lecz o wiele prostszych aspektach pszczelarstwa. Na przykład zamiast maksymalizować uzysk miodu, prowadzi warsztaty lub eksperymentuje z hodowlą matek. Obniżenie sprawności fizycznej i spadek sił witalnych wcale nie oznacza, że należy się pożegnać z pszczelarstwem. Hodowcy dostosowują się do ograniczeń i szukają nowych kierunków rozwoju.

WYDAWNICTWO
KOBIECE

Spodobał Ci się fragment tej książki?

Zamów ją w naszej księgarni

www.WYDAWNICTWOKOBIECE.pl

Bądź na bieżąco i śledź nasze wydawnictwo na Facebooku:

 www.facebook.com/kobiece

ul. Andersa 40A
15-113 Białystok

e-mail: redakcja@wydawnictwokobiece.pl

tel. 731-019-059